

ZASADY MORSKIEGO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Dorota Pyć

WPROWADZENIE

Morskie planowanie przestrzenne (MSP) przynależy do prawa administracyjnego i jest częścią administracyjnego prawa środowiska, na które składa się: prawo ryzyka, prawo rozdziału i prawo ochrony (podział wg kryterium struktury regulacji).

WIELOASPEKTOWOŚĆ MORSKIEGO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp.	ASPEKT	ZASADA – ORIENTACJA NORMATYWNA
1.	doktrynalny	zasada zrównoważonego rozwoju
2.	instytucjonalny	zasada integracji i współpracy instytucjonalnej
3.	regulacyjny	zasada prewencji i przezorności
4.	wykonawczy	podejście ekosystemowe
5.	funkcjonalny	zasada dopasowania, zróżnicowanego użytkowania, zaangażowania interesariuszy, zarządzania adaptacyjnego

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GLOBALNYM PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM

POJĘCIE - ASPEKT - ZASADA

Publiczny proces rozpoznawania i podziału przestrzeni oraz czasowego rozmieszczenia działalności człowieka w obszarach morskich dla osiągnięcia celów gospodarczych, społecznych i ekologicznych zazwyczaj ujętych w politykach.

- aspekt doktrynalny
- zasada zrównoważonego rozwoju
- ochrona i zachowanie środowiska morskiego, art. 192 UNCLOS

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W REGIONALNYM PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM POJĘCIE - ASPEKT - ZASADA

Proces umożliwiający zintegrowane, przyszłościowe i spójne podejmowanie decyzji dotyczących użytkowania morza przez człowieka.

Sposób poprawy podejmowania decyzji i ich realizacji oparty na ekosystemowym podejściu do zarządzania działalnością człowieka w środowisku morskim.

- aspekt instytucjonalny
- zasada integracji i współpracy instytucjonalnej

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W PRAWIE UNII EUROPEJSKIEJ

POJĘCIE - ASPEKT - ZASADA

Proces planowania i regulowania wszystkich rodzajów użytkowania morza przez człowieka, uwzględniający ochronę ekosystemów morskich, w których ta działalność się odbywa oraz utrzymanie morskiej i przybrzeżnej różnorodności biologicznej.

- aspekt regulacyjny
- zasada prewencji i przezorności

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W PRAWIE KRAJOWYM

POJĘCIE - ASPEKT - ZASADA

Proces, za pośrednictwem którego właściwe organy analizują oraz organizują wykorzystanie obszarów morskich, aby osiągnąć cele ekologiczne, gospodarcze i społeczne.

- aspekt wykonawczy
- podejście ekosystemowe

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE

ASPEKT FUNKCJONALNY

W aspekcie funkcjonalnym, morskie planowanie przestrzenne jest procesem, który ma za zadanie w dynamiczny sposób rozdzielać przestrzeń z przeznaczeniem na wiele rodzajów użytkowania morza przez człowieka, wprowadzając również ograniczenia czasowe w jej wykorzystaniu, a nawet wyłączenia, również w celu unikania konfliktów różnych użytkowników środowiska i poprawy zarządzania działalnością człowieka skierowaną na korzystanie z zasobów środowiska morskiego i przybrzeżnego.

MORSKIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE

4 ZASADY FUNKCJONALNIE ISTOTNE

1. Zasada dopasowania
2. Zasada zróżnicowanego użytkowania
3. Zasada zaangażowania interesariuszy
4. Zasada zarządzania adaptacyjnego

ZASADA DOPASOWANIA

Zasada dopasowania jest zazwyczaj analizowana przez pryzmat doboru narzędzi zarządzania, których celem jest unikanie lub minimalizowanie konfliktów lub nieprawidłowości (niedopasowania) między "systemami biofizycznymi, działaniami społeczno-gospodarczymi i praktyką zarządzania" (znaczenie instrumentalne).

ZASADA ZRÓŻNICOWANEGO UŻYTKOWANIA

Zasada zróżnicowanego użytkowania jest ogólnie rozumiana jako uzasadnienie dla istnienia (wprowadzenia do praktyki) procedury "mogącej pośredniczyć w różnym korzystaniu z zasobów morskich i ustalać priorytety, gdy konflikty są nieuniknione" (znaczenie przedmiotowe).

ZASADA ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY

W niektórych przypadkach może skutkować rozwiązaniem konfliktu *a priori* przez dostosowanie działań „będących w konflikcie” tak, aby mogły współistnieć.

Jednak w poważnych konfliktach trzeba uciekać się do przestrzennego oddzielenia sprzecznych interesów, aby nie pozostawały w kolizji (znaczenie podmiotowe).

ZASADA ZARZĄDZANIA ADAPTACYJNEGO

Zarządzanie adaptacyjne jest zwykle rozumiane jako "zarządzanie zgodnie z planem, na podstawie którego decyzje są podejmowane i modyfikowane w zależności od tego, co jest znane i dowiedzione na temat funkcjonowania systemu, w tym informacje o wpływie poprzednich działań w zakresie zarządzania" (znaczenie adaptacyjne).

WNIOSKI

Morskie planowanie przestrzenne jest to:

- postępujący proces o dużym potencjale adaptacyjnym w stosunku do zmian;
- jedno z narzędzi rządzenia Oceanem Światowym.

Morskie planowanie przestrzenne opiera się na zasadach-orientacjach normatywnych identyfikowanych jako:

- wiodące lub kierunkowe (nie wszystkie są zasadami prawa);
- niedające odpowiedzi na pytania dogmatycznoprawne;
- wskazujące kierunki poszukiwania rozwiązań potencjalnych problemów;
- oddziałujące jako wzorzec argumentacji w obszarach odpowiedzialności;
- ukierunkowane na słuszność.

Źródła:

1. Soininen N., Hassan D. Marine spatial planning as an instrument of sustainable ocean governance [in:] eds. D. Hassan, T. Koukkanen, N. Soininen, *Transboundary Marine Spatial Planning and International Law*, Routledge 2015, p. 4;
2. Ehler C., Douvère F., *Marine Spatial Planning: A Step-by-Step Approach Toward Ecosystem-Based Management*, Intergovernmental Oceanographic Commission and Man and the Biosphere Programme, IOC Manual and Guides No. 53, ICAM Dossier, No. 6, Paris 2009, p. 99, [in:] A. Deidun, S. Borg, A. Micallef, *Making the Case for Marine Spatial Planning in the Maltese Islands*, Ocean Development & International Law 2011, vol. 42, p. 137.
3. Zaucha J., *The Key to Governing the Fragile Baltic Sea. Maritime Spatial Planning in the Baltic Sea Region and Way Forward*, VASAB 2014;
4. Zaucha J., *Sea basin maritime spatial planning: A case study of the Baltic Sea region and Poland*, Marine Policy 50 (2014), pp. 34-45.

dziękuję za uwagę
dpyc@prawo.ug.edu.pl